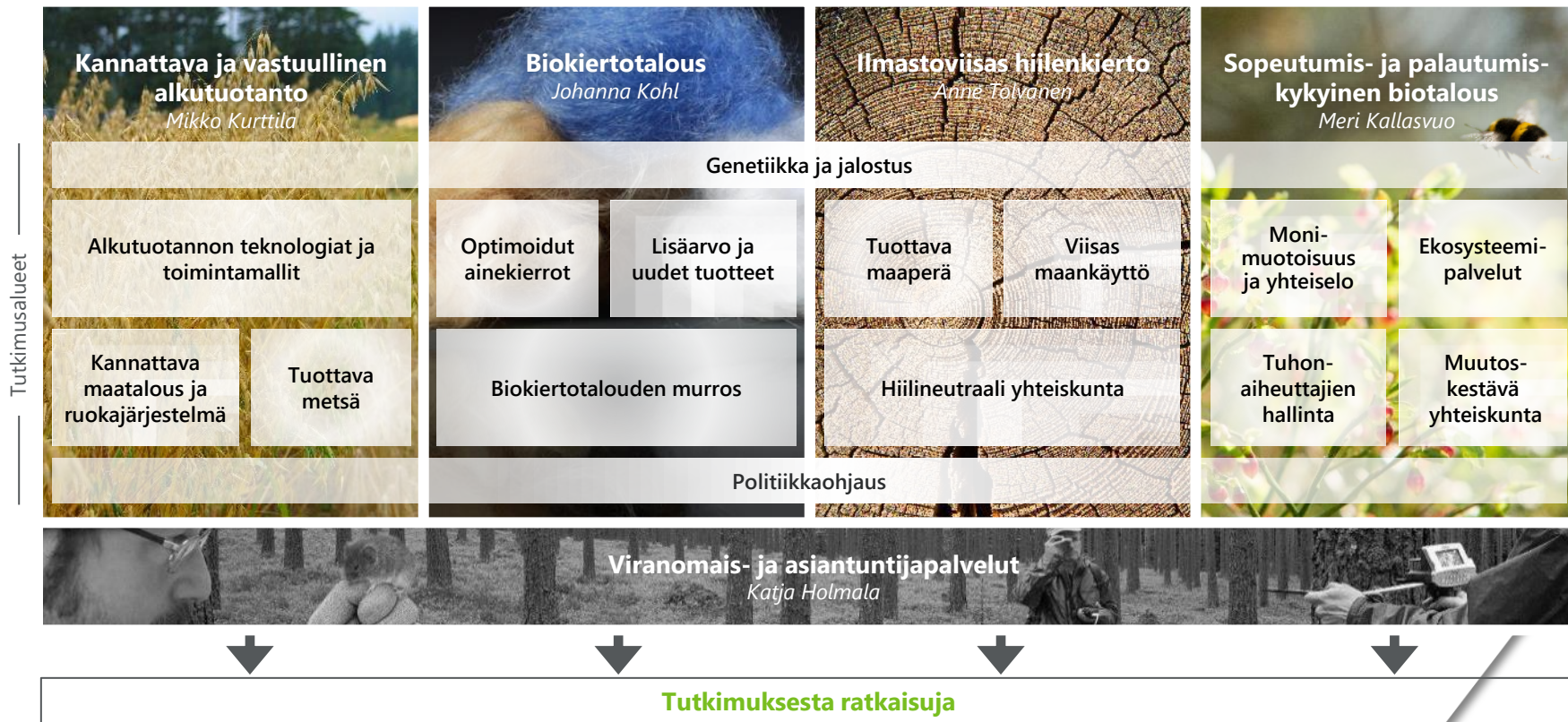

Maa- ja metsätalous monimuotoisuuskadon ja ilmastomuutoksen hillinnässä

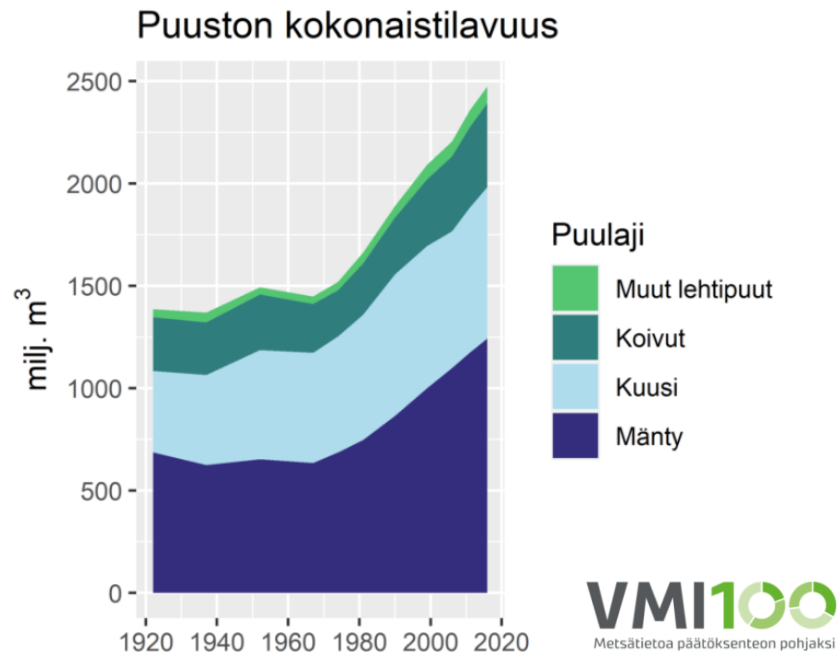
*Anne Tolvanen
Professori, ohjelmajohtaja
Luonnonvarakeskus*

Strategisia tavoitteita tukevat ohjelmat

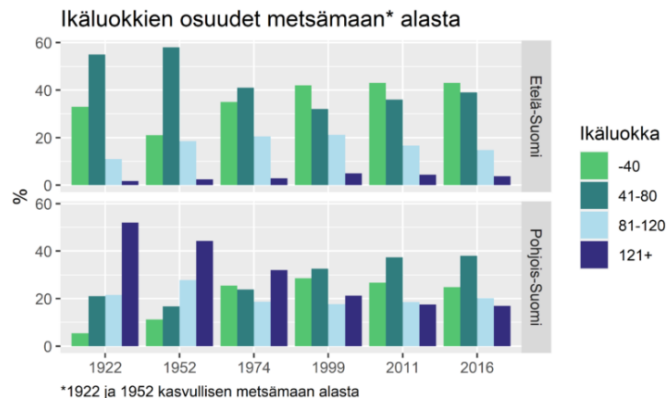

Metsien tuottavuus kasvanut voimakkaasti

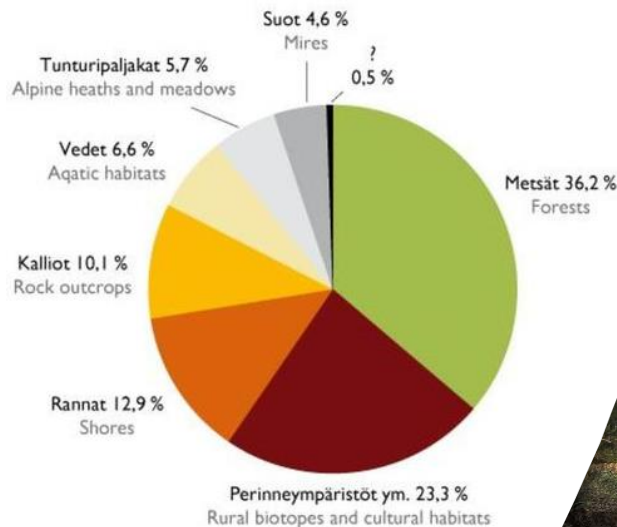

https://www.ymparisto.fi/fi-fi/vesistokunnostusverkosto/Kuukauden_luku/Vesistok_uormitus

Mitä tapahtui monimuotoisuudelle?

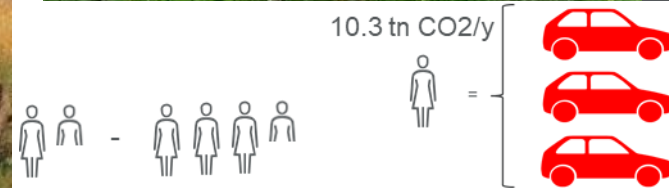

VMI100
Metsätietoa päätöksenteon pohjaksi

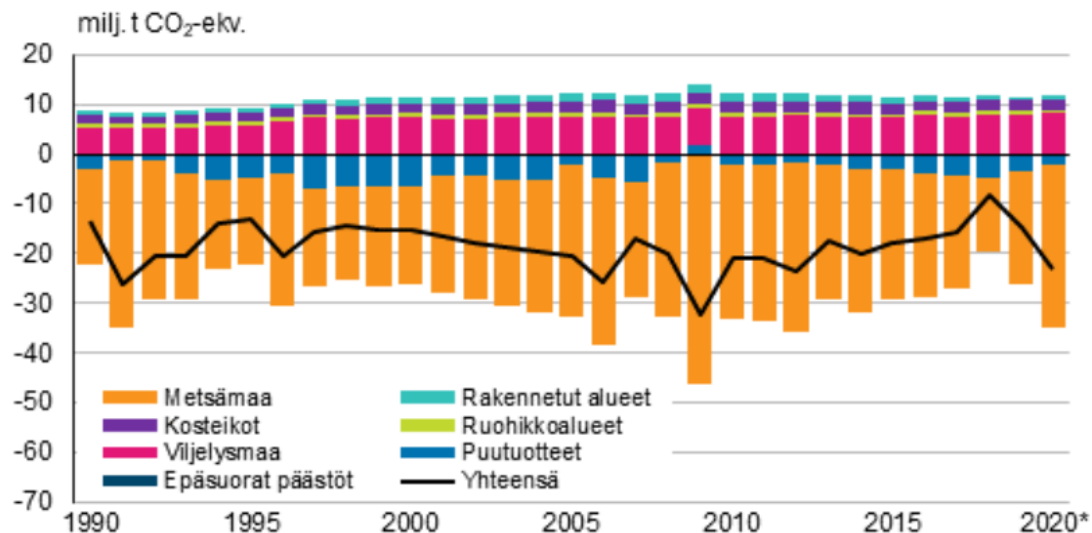
Hyvärinen ym. 2019

Maatalous: KHK-päästöissä 2. sija energian jälkeen (14% kok. päästöistä)

Maankäyttösektorin KHK 2020

- Suomen kokonaispäästöt 48,3 M t CO₂-ekv (53,1 v. 2019)
- Maankäyttösektorin nettonielu -23 M t CO₂-ekv (-14.7 v. 2019)

*Pikaennakkotieto

Kuvassa on esitetty päästöjen ja poistumien summa eri maankäyttöluokille ja puutuotevarastolle (nettopäästöt tai nettonielu). LULUCF-sektorin viimeisimpien vuosien luvut tarkentuvat jatkossa lähtöaineiston päivitysten myötä (mm. puusto, pinta-alat).

Tilastokeskus 2021

Ongelman aiheuttajasta ratkaisijaksi

Ilmasto:

- Maankäyttösektori: päästöjen ja nielujen summa = Suomen nettohiilinielu

Monimuotoisuus:

- Talousmetsät pinta-alaltaan merkittävin luonnonympäristö → monimuotoisuus ja sen yhteensovittaminen muiden käyttömuotojen kanssa
- Maatalousympäristöjen monimuotoisuus

Maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteet

Keino	Toimenpiteen pinta-ala (kha/v)	Toimenpiteen vaikutukseen tarvittava aika	Hiiltä pois ilmakehästä/ päästövähennys 2035 (Mt CO ₂ ekv./v)
Turvemaapellot	4 ■	●	0,91
Kosteikot	5,8 ■	●	0,24
Metsitys	6 ■	●	0,19
Suojelualueet	6 ■	●	0,17
Metsäkato	6,5 ■	●	1,27
Kangasmaaperä	15 ■	●	0,22
Taimikonhoito	30 ■	●	0,31
Typpilannoitus	50 ■	●	0,62
Turvemaametsien maaperä	75 ■	●	2,40
Tuhkalannoitus	76,7 ■	●	0,28
Kivennäismaapellot	1 000 ■	●	0,69
Puutuotteet	22 000 ■	*	1,50
Lahopuu	22 000 ■	●	1,26

*Puutuotteiden päästövähennyksen toteutumiseen vaikuttaa globaali kysyntä.

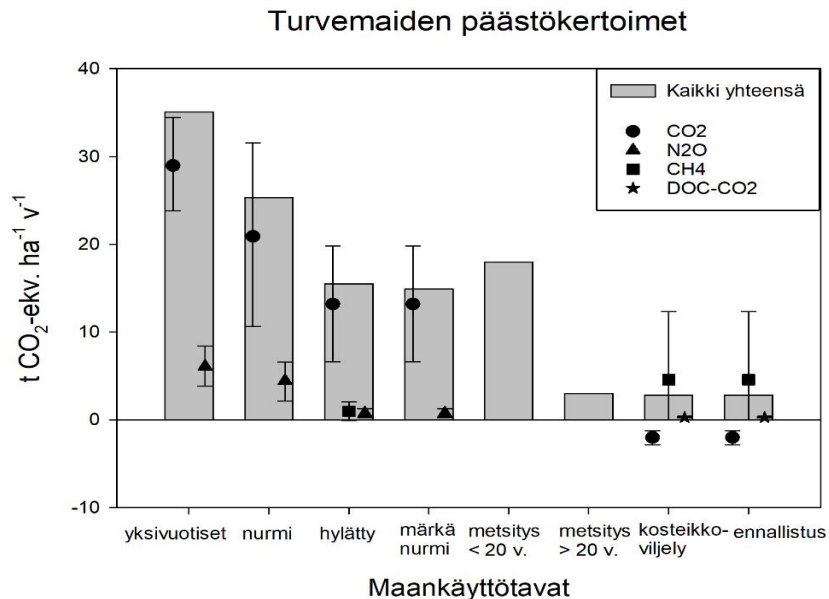
● Nopea vaikutus ● Hidas vaikutus

ILMAVA-raportti

Lehtonen ym. 2021

<https://jukuri.luke.fi/handle/10024/547083>

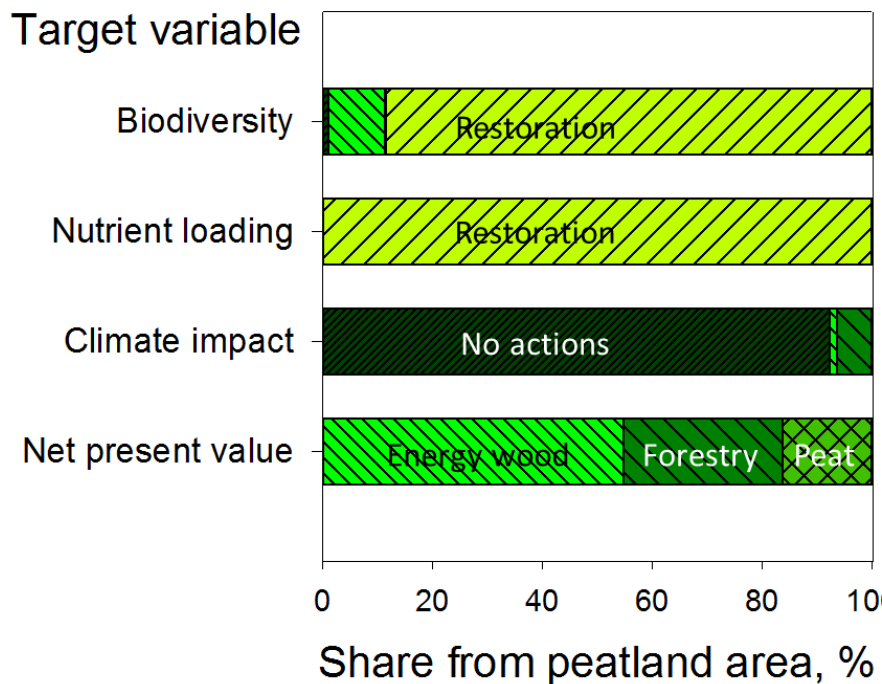
Turvepelloilla merkittävät päästövähennysmahdollisuudet

Laskelmat
perustuvat
päästökertoimiin

Lähde: IPCC Wetlands Supplement 2013 sekä hylättyjen peltojen osalta Maljanen ym. 2010.

Käyttömuotojen numeerinen optimointi

Juutinen et al. 2020 Ecological Economics

Työkalut

<http://metsamittari.fi/>: metsien käytön vaikutukset monimuotoisuuteen ja ekosysteemipalveluihin

Verrattuna 'Nykyiset hakkuut' -skenaarioon 'Suurin ylläpidettävissä oleva' -skenaario vähentää kokonaistilavuutta, mustikan peittävyttä ja mustikkasatoja, hiilivarastoa ja -nielua. Puolukkasato hieman kasvaa. Hiilivarasto ja hiilinielu pienenevät.

Monimuotoisuus, ekosysteemipalvelut ja puuntuotos yhdessä kuvassa.

Laatukuvaus

Ohje

Suomi

Metsien käytön skenaariot

Aluetaso

Maakunnat

Alue

Lappi

Aineisto

Metsämittari-skenaariot / VMI11-VMI

Skenaariot

☒ Suurin ylläpidettävissä oleva (4%)

☒ Nykyisten hakkuiden taso (4%)

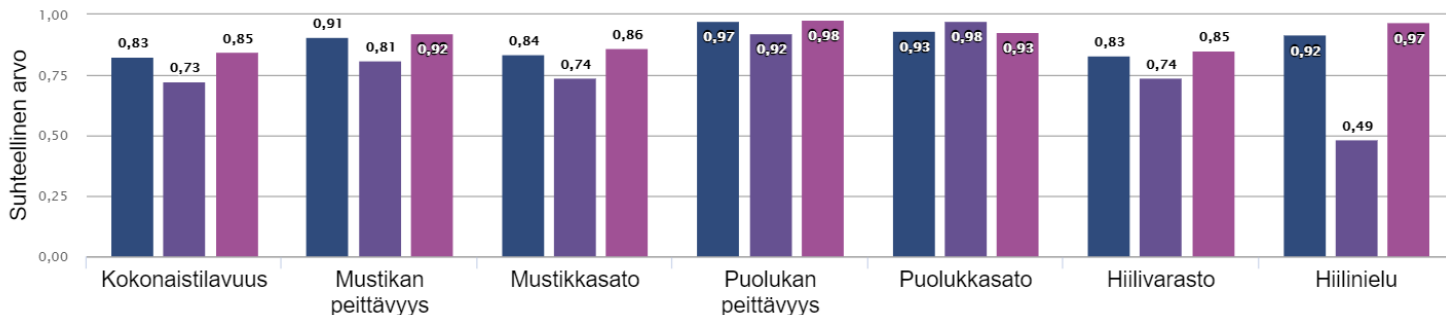
☒ Uudistushakkuiden vähennys kausilla 1-3 (4%)

Ajanjaksot

2025-2034

Lappi 2025-2034

Skenaariot:

● Nykyisten hakkuiden taso (4%) ● Suurin ylläpidettävissä oleva (4%) ● Uudistushakkuiden vähennys kausilla 1-3 (4%)

Highcharts.com

Ryhmittele ajanjaksottain

Ryhmittele skenaarioittain

Ryhmittele muuttujittain

Ajanjaksot erillisinä kaavioina

Skenaariot erillisinä kaavioina

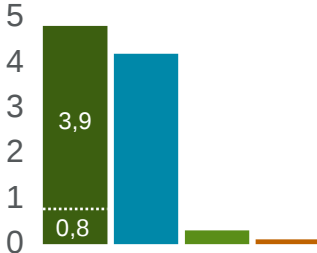
Pylväskaavio

Palkkikaavio

Ympyräkaavio

Taulukko

Luken tutkimus turvemaidella (9,2 Mha)

Ojitetut suometsät 4,7 Mha		Ojittamattomat suot 4,1 Mha	Maatalousmaat 0,3 Mha	Turvetuotantoalueet 0,1 Mha
Metsätaloudessa 3,9 Mha	Heikkotuottoiset 0,8 Mha	Vertailuaineisto ennallistamis-tutkimuksille: <i>BD, KHK, vesistökuormitus</i>	Viljelymenetelmät: <i>yksivuotiset, monivuotinen nurmi</i>	Metsitys- ja lannoitus-kokeet: <i>puuntuotanto, bioenergia</i>
Kasvatusmenetelmät: <i>eri-ikäinen, tasaikäinen</i>	Ennallistaminen: <i>BD, ekosysteemipalvelut ja niiden ennustemallit</i>	Virkistyskäytön tutkimus: <i>maisema, riista, marjasadot</i>	Hiiliviljely: <i>suorakylvö, viljelykierto, kerääjäkasvit</i>	Kosteikkoviljely: <i>kuivike- ja energiakasvit</i>
Hakkuutavat: <i>mm. pienaukko- ja kaistalehakkuut</i>	Puunkorjuu: <i>bioenergia ja suon palautuminen</i>		Kosteikkoviljely: <i>kuivike- ja energiakasvit</i>	Rahkasammalen viljely: <i>kasvualustat</i>
Tuhkalannoitus: <i>kasvulisäys, korvaa kunnostusojituksen</i>			Metsitys ja energiapaju: <i>puuntuotanto, bioenergia</i>	Vettäminen, vesilintu-kosteikot, porolaitumet, marjakasvit: <i>BD, ekosysteemipalvelut</i>
Korjuu-, muokkaus- ja istutusmenetelmät				Tuulivoima: <i>maankäyttö</i>

Toimenpiteiden kannattavuus, hyväksyttävyys, KHK-päästöt ja päästövähennyskeinot, BD-vaikutukset, vesistökuormitus, politiikkatoimet

NOUSEVIA TEEMOJA

Tukitoimenpiteiden ohjaaminen
kohti hiilineutraalisuutta

Soiden käyttö hiilikompensoinnissa,
päästösäästöjen laskentamenetelmät,
tuotantoympäristöjen monimuotoisuus ja
monikäyttöisyys, sähköistyminen

Thank you!

anne.tolvanen@luke.fi
@AnneTolvanen

